

חמוטל בר-יוסף

הבראה
(שירים)

תביטי

תביטי תביטי תביטי
אמרה לי צפור גבה
מאחורי תריסי הברזל
בקול של חליל.

כן, אמרתי לה,
כן. ראיתי ראיתי:
אור. וגם לי יש חליל.
אפתח תריס ואתחיל.

שם ישבתי

שם ישבתי, באיזו קפטרִיה של בית חולים.
החליל מכסה בסדין דומה.
האצבעות מטפטפות אותי אל הרצפה.
ראשי שקית נילון ריקה על ים.
אין לי רגלים, אין לי משקל.
השלחנות מפורמאיקה ממשית.
איך אקום? איך אנהג במכונית בזהירות?

כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאֲרֶת לְבַד

כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאֲרֶת לְבַד אֲנִי מְצוּצָה וְרוּצָה לְמוֹת,
לְהִתְעַטֵּף בְּנוּצוֹת הַפּוֹךְ שֶׁל הַחֲשֵׁכָה
לְשִׁקֵּעַ בָּהּ כְּמוֹ צוּלְלֵת רְצוּצָה
וְלַעֲצֹם אֶת עֵצְמִי בְּשֵׁנָה.

כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאֲרֶת לְבַד כּוֹחוֹתֵי נוֹזְלִים
מְכַל פֶּתַחִי גּוֹפִי אֶל הָאֲדָמָה
אוֹזְלִים אוֹתִי חִלּוּלָה, מְבִהָלָה,
נִשְׂאֵת בְּרוּחַ רְשָׁעָה כְּמוֹץ.

כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאֲרֶת לְבַד אֵין לִי אֲנִי
בְּכֻלּוֹ, יֵשׁ לִי רַק אֵין זֶה
וְאֵין הֵהוּא וְאֵהָה
וְכָל אֶחָד אֶבֶן עָלַי.

קינה

כי עיניו היפות נטרפו מהכעס.
גם את לבו המתבלבל מאהבה טרף
כמו עלים של פרח מזהב.
קדקדו הנה לבן כשגלח את שערותיו.

נעורים

וְהִדַּקְתִּי לְקִיר בְּנֻעָצִים אֶת צַלְמֵי הַמְּקַמֵּט
וְתַקַּעְתִּי בְּסִמְרֵטוֹת רֵאשֵׁי הַיָּשָׁן מְסַמְרֵ חֵלֹוד
וְלַחֲצֵתִי אֶת לְבִי בְּצַפְרָנִים, לְסַחֹוט פְּצֻפּוּצֵי מְגֻלָּה
וְהָיָה בְּזֶה טַעַם אֶפְרַיִם שֶׁל בֵּית סֵפֶר.

מה מטמא

מה מטמא

בלנגע במת?

כי זה מגנט

שחור ורך.

מושך כל כך

כמו חור בגוף אשה

אחרת, אסורה, נהדרת

שאתה נוגע ונמשך לבור

לא רוצה לחזור לעולם

לא רוצה אורחים

לא אכל

לא אור.

הַתְּנִים

כְּשֶׁבִיּוֹם וּבְלֵילָה אֲנַחֲנוּ יוֹנְקִים
צְפִירוֹת שֶׁל כָּלִי רֶכֶב בְּלַת־מִזְהִים
טָסִים עַל הַכְּבִישׁ בְּלִי כּוּוֹן, אֵין אוֹנִים,
בְּקוֹלוֹת יְבָבָה עוֹלִים וַיּוֹרְדִים

כְּשֶׁבַּחוּץ שׁוֹב נִשְׁמַעַת אוֹתָהּ יְלָה
שֶׁל שְׁכֻנָּתֵנוּ פְּרוּעַת הַשָּׁעַר, הַמְטַרְפֶּת
שְׂרָצָה צוֹרַחַת בְּרַחוּב וְקוֹלָהּ
בְּתוֹכֵנוּ מְזַרֵיק בְּהֵלָה מְשַׁתְּפֶת

כְּשֶׁמוֹחֲנוּ נְבָהֵל כְּמוֹ עֵינֵי תִרְנַגְלֵת
שֶׁבְּאַמְצַע נִמְנוֹם נְחֻטָּפָה מֵהַלוּל
וְהִיא מְפַרְפֶּרֶת בְּחֶסֶד יְכֻלֶּת
פּוֹעֶרֶת מִקּוֹר מִשְׁתַּק מְבַלְבּוֹל

אַז תִּנִּי יִלְדוּתֵנוּ חוֹזְרִים לְהַקִּיף
אֶת תְּרִיסוֹ הַדְּקִים שֶׁל הַצְּרִיף הַיָּשׁוּן
בְּרַעַל קִדְחַת, בְּזַעַם מְצִיף
בִּילּוֹת שֶׁל שְׂמָמָה וְחֶרֶבּוֹן.

פ'ה

זו האצבע המורה. היא מן הפקעת התירה
את חוט מבטי המבין ראשונה.
עשר אצבעות מאמינות כרכתי סביבה
להובילני בזויות הישרות של העברית.

את ראשי הרפנתי בצפיה ציתנית
כשגהצה לצמותי סרטים כחלים ולבנים
על דפן הקמקום, מרטבים ברק פיה.

זו האצבע הנסדקת מכלים,
התופחת ממכאב,
הגדמת.

תמונתה מעל מטתי.
ממנה נולדתי.

היא מזדקפת לעמתי ומורה לי
את הדבר הראשון:
פ'ה.

כח

הִיָּה לָנוּ כַּח שְׁנוּלֵד מִן הַנְּעוּרִים וּמִן הַזְּרוּת
לְצַרַח שִׁירִים לְפָנֵי הַשָּׁנָה בְּמַטָּה עֲשׂוּיָה מְבַרְזֵל
וְלִפְל בְּסוֹפָם, כְּמוֹ טְרוּמָפְלָדוֹר, אֶפְרָקְדָן.

הִיָּה לָנוּ כַּח לְרַכֵּב עַל אוֹפְנִים עִם רָמָה בְּרִנּוּחַ הַצָּר
שֶׁבִין מַצְבוֹת מְכֻסּוֹת מַחֲטֵי אֲרָנִים לַחַיִּים
בְּיָדִים פְּשׁוּקוֹת - תִּגְרָאוּ! צַעֲקוּנוּ.

מְרַחֵק, מְפַרְדֵּס הַפּוֹמְלוֹת שֶׁמַּעֲבֵר לְכַבֵּישׁ,
נַעֲנָה זְמַזּוּם מְנַמְנֵם שֶׁל צְרָעוֹת
שֶׁדְּבָרוֹ גַּם הֵן בְּשִׁפָּה לֹא מוֹבְנָת.

תהיה לנו מדינה

תהיה לנו מדינה, את הסוד הזה
ספר להורי האיש הזר מהרדיו,
איש מפחיד, יודע הכל, בוכה חזנות בשבת.

על זה הם לא התנכחו.
ביחד, ובשלה נדירה
הקשיבו לאיש שאמר ארצות הברית
של אמריקה בן רוסיקה בן גואטמלה בן
ועוד ארצות שאפלו אלבום הבולים לא מכיר.

תהיה לנו מדינה, אמרו לי שניהם,
אה, ביחד.

בבקר יצאתי לראות אם כבר יש מדינה
וראיתי שעזרא עומד ליד הפרדס עם רובה.
עזרא, אמרתי, כבר יש לנו מדינה!
כבר לא צריך סליקים ועצר!
לא צריך להחביא כדורים של אקדח
בילקוט בית הספר שלי!
האם עזרא שמע?

על הצפת בית העם שכב אורי גנני, נהג מכונית החלב,
מכסה בסדין שחור, אפלו הראש.
על הרצפה דלקו שני גרות אם כי לא ערב שבת.
ירו בו בכביש של יהוד, אמרו ואמרו.
יהוד יהוד יהוד, הדדו קירות בית העם.

ביהוד, כשנוסעים בקו דרום יהודה,
רואים המון ילדות בשמלות ורודות עד מאד.
הן רצות וקופצות ככה, בשמלות,
עם כל הורד הזה המחריד.
ילדות של יהוד. מדינה לא ברוכה.

שמות

שמות ועוד שמות תמנוניים, מרסקים, מסלסלים
שהאומר אותם צוהל כמו סוס בוכה בחלומו.

שמות של רחובות, חברים לפתה ואחיותיהם
שהאומר אותם נכנס לתחום הצעקה

מתעופפים באויר ושרים בעקשנות משנה,
כאלו הם שומרים על אתר אסור,
מעבר לצחוק ולבכי -

כך נשמעו השיחות של הורי עם בני עירם
על מה שהיה.

במטה הצרה הזאת
ליד קיר חמר מלא שקערווריות
מחלות לעכבישים ושממיות
אם אתהפך אפל לים.

במטה הצרה והקשה הזאת
האם באת לדעת אותי, גא חביבי,
או לנפץ את ראשי
ואת ראש עוללי אל הכתל?

המטה הזאת היא שלי!
איך לא הרגשת זאת מזמן,
זבובה מבריקה, אכזרית.

אינני זקוק לשיריך.
לי נחוץ המקום במטה
של הורי.

בטעות באת לישון כאן.
הנומת הכלה לא שלך היא!
למה קרעת את קורי.

הוי, ארצי

הוי ארצי המצברחת, הלא מרצה,
ארץ במרוצה צורחת מוצרי צריכה
וצריכה ועוד צריכה
הוי צרה הוי באיזו צרה את צורכה.

עוד לא עלינו

עוד לא עלינו.

אֲנַחְנוּ עוֹד בְּבֶן

בְּתוֹךְ עֵנָן רוֹעֵשׂ שֶׁל יְתוּשִׁים מְבַצְבְּצִים,

מִנְפְּנִים בְּעִזֵּי זְרוּעוֹת הַלִּיקוּפֶטֶר,

מְקַרְטְעִים עַל דָּפֵן כַּד חֲלֻקֵּלֵק

מֵלֵא שְׁמֵנֵת מֵתוֹקָה

מֵתֵאֲמָצִים לְבַצֵּעַ בְּצַבּוּץ

בוֹנִים בְּתֵי בּוֹעוֹת מְשׁוֹקוֹלָד פְּרִיךְ

קִנֵּי צְרָעוֹת מְכַסִּים בְּצַפִּיפּוֹת

חֲלִזוֹנוֹת יְבֵשִׁים וְקַרְצִיּוֹת,

שׁוֹכְחִים שְׁשֻׁכְחָנוּ

אֶת הַמַּבּוּל וְאֶת הַקֶּשֶׁת בְּעֵנָן.

שני שירי ערב שבת

א

הוי, מכורה! ריח עכר,
ריח של חור רע נודף מקולך
שמידי ערב מדבר אלי
מרבע, נוצץ, מפרקס
מהמרקע מחדיר לי
נשיקות לשון הרע.

זה מאז שאת זוללת
ומקללת, לא שומרת על גזרה
בכלל. מכורה שלי! כמה צרה
היית וכמה ענגים היו מתניך
ומה תמה היתה הצמה
בערב ההוא שקראנו שירה.

ריח מוזר נדף מהדבורים.
ריח של נמק מהגרביים.
ריח של דאודורנט במעלית.
ריח של מקרר מקלקל
שעבר הפסקת חשמל של חדש.
ריח של נמישות מחליאה
שקטה ממש לעמד בה.

כמו נשיפה מקיבה עצובה

עלה ובא הריח הרע
מהדבורים.

דיוקן

במסגרת, תלוי על הקיר המכר,
קבוע מול השלחן,
מציר דיוקן בשחור ולבן.

שני קמטים מהאף בונים לשפתים גג צר.
אישונים זוחלים אל מתחת למצח קצר.
העינים - שני עלבונות כמו דליים כבדים בקולר
נשאים בדממה (שלא ישפך שום דבר)
על קמט בשרש האף שכמעט
כורע, כמעט קורא: אני תכף נגמר!

ורק המסגרת, בבוז נסתה,
מחבקת את כל התמונה ושואלת:
צדק, למה תמיד אתה ממרמר?

בני שלשים פלוס

בְּנֵי שְׁלֹשִׁים פְּלוֹס שְׁלֹשָׁה יְלָדִים נְהַדְרִים
פְּלוֹס דִּירָה חֲדָשָׁה עִם כָּל הַחֲדָרִים
גָּרִים.

מחליטים

לְהַפְסִיק לְהִיּוֹת יְלָדוֹתִים

לְהַפְסִיק לְהִיּוֹת תְּלוֹתִים.

פְּשוּט לֹא לְהַכְנִס לְאַנְטִימִיּוֹת בּוֹלְעַת וּדְבִיקָה
לְהַזְהֵר מִלְּהַשְׁקִיעַ אֶת הַנְּשִׂמָה עַד כְּדֵי שְׁקִיעָה
בְּכָל נְשִׂיקָה.

לְמַשָּׁל לְמַצֵּא אֶת הַסְּפוּק בְּעִבּוּדְתוֹ/בְּעִבּוּדְתָהּ
אוּ לְמַשָּׁל לְטַפַּח יוֹתֵר קְשָׁרִים עִם יְדִידְתוֹ/יְדִידְתָהּ
אוּ אִפְלוּ לְצֵאת לַפְעָמִים לֹא בַּחֲבֵרְתוֹ/בַּחֲבֵרְתָהּ.

כִּי הַעוֹנָה עַל עֲקִיצָה בְּחֵיוֹן

צִמְצָם צְפִיּוֹת וּמִשְׁטָחֵי חֲכוּךְ

לְמִינִימוֹם

בְּכוּךְ

שְׁמֵמֵנוּ יוֹצְאִים חֲבִיבִים וּמְבִינִים

וְאֵלֵינוּ נִכְנָסִים כְּדֵי לְהַתְגַּרֵּשׁ מִבְּפָנֵינוּ.

אהבות

על כפות מאזנים דקיקות
הרוקח שוקל אהבות
מתאזנות בזו אחר זו עם

כמיהת בשר נכאב

תדהמה מהיפי ומסתוריו

נשיקה לכל אות במכתב

מאמצי ארגון של פגישה לחצאין

התחשבות באלוצים, חשוי קצין -

זהירות, כפות המאזנים מתרחקות!

בברכה

כמה פעמים התחלת ללמד את זה והפסקת באמצע.
פשטת את חליפותיך והתיצבת בתור למקפצה,
נאחזת בסלם, בעינים מתפהות ראית
סלמות מתרבים סבבוך
עקפוך ידים ורגלים עולות
על ערפך החליקו גבות משמנים
ריח בתי השחי התהפך בגרוגך -
העדפת להפסיק.

כמה שנים ישבת לך על הבטון החמים
עטופה חלוק בקר פרחוני,
מפזרת את פרוגי עצמותך
מאכל לגוזלים ולנמלים.

האם תוכלי עכשו, באחור גדול,
להכניס את הראש מתחת למים
בכל מחיר?

מתנות

פְּרִי עֵץ הַדְּעֵת הָיָה הַמִּתְנָה הַרְאִשׁוֹנָה שְׂאִשָּׁה קָנְתָה לְבַעֲלָהּ
בְּיָקָר.

כִּמָּה עוֹד נִקְנוּ מֵאֵז

עֲנִיבוֹת

שְׁעוֹנִים

מִקְטָרוֹת

חֲפָתִים?

כִּמָּה סֻדְרִים וְכִמָּה כַּפּוֹת נִסְרָגוּ?

וְכִמָּה אֲרִיגִים, שִׁירִים, עוֹגוֹת יוֹמוּלָדָת, תִּיקֵי תַּפְלִין רְקוּמִים

פְּרָפְרָאוֹת מְשֻׁכְרוֹת, חֲגוּרוֹת, שְׂרָשְׂרָאוֹת זָהָב

כִּמָּה צְרוּרוֹת כִּמָּה תְּשׁוּרוֹת.

הוּ, אֱלֹהִים, אֵיזוֹ אַרְכֵיאוֹלוֹגְיָה שֶׁל אוֹצְרוֹת!

הוי כלבת אטליזים מזדקנת חולפת כצל בחצר המתבשלת
בשמש שורות צפופות של קרציות קטנות, חומות-כהות,
משתבלות על עשבי חילפה יבשים, חדים כמו סכיני גלוח,
לאור הירח זוחלות ללא הפרעה אל תוך ערוכתך,
נצמדות בכל כוחן אל פטמות עטיניך המדלדלים.

אם אתה מצליח לזכר

אם אתה מצליח לזכר איך האכלת אותי
חצאי דבדבנים מפניך
בממחיות של שחקן קולנוע
ואיך לאחר שנה הצעתי לך לטעם
מהחלב הפושר שטפטף משדי הקשים
ומה הייתה הבעת פניך בשעת מעשה
ואיך אכלת ושבתת את הארז הראשון שלא בשל היטב
ואת העוף שבשל על קרביו בסתו הראשון
בשאכלנו את הארוחה המפסקת הראשונה שלי
ואיך קניתי לי מהתמלוגים שמלה מזמז אפר וכפפות מזמז סגל
ואיך בסתור ובתשלומים קניתי לך חלוק צמר עם צנארוני סיני
ואם אתה מצליח לזכר את מעיל העור שלי
ואת מכנסי הפיז'מה שלך בצבע תכלת
שפרשנו בגנת בית החולים בין שיחים לא גבוהים
בשהתגנבתי לבקר אותך בלילה כי צלצלת שאתה צריך
וכבר הייתי אמא של ארבעה ילדים
ואיך חזרת הביתה מהמלואים באמצע הלילה
וכמה מאשרת וגאה נהייתי מזה שאתה שלי
ואם אתה מצליח לזכר איך הנחת את ראשך על ירכי
ועצמת את עיניך כליל מול האגם שהבהב בין העצים
על הספסל בשדרה מיד לאחר שחתמת על החוזה
ואני הבנתי שעכשו אתה מאשר באמת
ואם אתה מצליח לזכר איך החזקתי אותך
בכל הכח שזכרתי למצא אז במתני הרעועות
בשגעית באמבטיה בבכייה של דב פצוע
ואיך החזקת את כתפי ואת בטני ההרה בהלונה של אבי
בשלבשתי את השמלה הפונד ולא יכלתי להפסיק לבכות
וסלחת לי בגבורה על שקרים ועל נקמנות
ואם אתה מצליח לזכר את שיח הפטל הקוצני
שהתעקש לצמח גם אחרי שהפועלים שפכו עליו בטון

אז תספר לי על זה בבקשה

כי אני נוטה לשכח דברים בזמן האחרון.

שיר הגרושה

שלחת אותי לחלל
כלי ריק בלי.
בין כתפי העמסת
ראש לא שלי.

אני נודדת במדבר החמץ.
לא אראה עוד את פניך.
לא תגע בי עוד לעולם.
אך את קולך שמעתי
יוצא היום מפי
המביע דעות.

תשתקי

תשתקי! תשתקי!
פקקתי על הצרצרת הצורחת
מתחת לכרית הנענה
אהבה! אהבה!

בלילה, בצהריים
מתרועעות על יד הקירות, הרוסה,
מגודת סדק אסור.

שומרי החומות מצאוה דרוסה.
אזניהם לא שמעו שום צרצור.

צלחת

כּוֹ, בְּנִבְזוֹת וְחִצְפָּה הַמְבַשְׁלֶת
בְּמִנְזָה שֶׁל בְּנֵי הָאֱלִים
הַנִּיחָה אֶצְלִי בְּצִלְחַת הַיּוֹם
שֶׁלֹּשָׁה עֶדְשִׁים יוֹתֵר מִשְׁלֶךְ -
כָּל אֶחָד יִהְלֵם.

יְקִירִי, כְּשֶׁנִּגְמַר אֶת כָּל הַמְנָה
יִשְׂאֵר כָּאֵן רַק כְּתָם לְבֵן
צִלְחַת הַיְקָה עַל שְׁלֶחַן
עָרוֹךְ בְּלַעֲדֵינוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה.

בַּיָּמִים שֶׁלְךָ

בַּיָּמִים שֶׁלְךָ אֶתְּהָ מְלַךְ עֲצֵל
צוֹלֵל אֶל תוֹךְ הַיָּכֵל
עוֹלָה יוֹרֵד בְּמַמְלָכָה
אֱלֻמָּת, אִטִּית, עֲמוּקֵת שְׁפָה.

הַגְּלִים הֵם לְךָ כְּנֶפֶס אֹר. זִיו נוֹרָא.
הַיָּמִים חוֹלֵם לְחַבֵּק אוֹתְךָ כְּמוֹ נְעִרָה.
בַּיָּמִים אֶתְּהָ שֵׁשׁ טְהוֹר, יוֹדֵעַ טוֹב וְרַע.

וּמָה מֵרָאָה הַיָּמִים שֶׁלְךָ
לְמִי שְׁמֵהֲלֵכֶת עָלָיו לְקִרְאָתְךָ סֵתֵם,
בְּרִגְלֵים עֲקוּמוֹת, בְּמַבְט נְכֵלֵם

מִפְּשִׁילָה אֶת שְׂמֵלֶתָה בְּטַעוֹת
רוֹאָה אֶת בְּבוֹאֵת הַפֶּתִי שְׁלָה?

תינוק

בְּקֶעֶר שְׁבִין הַצִּנּוֹאֵר לְכַתֵּף הַנְּשִׁית הַשְּׁזוּפָה
מְכַסֶּה בְּחִיּוֹד הַנְּבִיךְ שֶׁל הַגָּבֵר
מוֹנַח רֹאשׁוֹ הַרֵךְ
כְּמוֹ אֶתְרֵג.

שֵׁם יְשׁוּט חֲלוּמֵךְ עַל פְּלִי הַדְּאָגָה
כְּמוֹ דָג זָהָב שְׂאִינוֹ מוֹדֵעַ לְמִים,
שֵׁם תְּשָׁרִישׁ כְּעֵץ בְּעֵתוֹ
וְתִהְיֶה לְאִישׁ הַדֶּר.

אב

הָאֵב שְׁנוּלַד לוֹ תִינוּק
פְּנֵי זֹרְחוֹת וְתַמְהוֹן בְּעֵינָיו
מְכַל שְׁבַע שְׁדָיו
זָב עֲכָשׁוּ חֶלֶב מְזָהָב.
הָעוֹלָם בִּידָיו
עָשׂוּי מֵאֶהָבָה.

פזמון

לנתן זך

לא עץ השדה האדם.

הוא פרח רך

נורא.

כל איבר פגיע כל כך.

נעלב, נאלם בלי טפול.

בכל גיל הוא עלול

להיות נדרס להיות נבול.

לא עץ השדה האדם.

האם העץ אינו ישן בלילה

האם הוא מתקשה לשמור על הבריאות

קשהעלים נושרים

קשהפרות נאכלים

ואפלו קשגוזמים את הענפים?

הָאֵוִיר מְלֵא זְבוּבוּנֵי מַלִּים מְתַזְזוֹת
מוֹתְחוֹת וּמְתִירוֹת אֶת זֶה נֶאֱתַת זֹאת
חִישֵׁי פְחָדִים אֶהְבוֹת וְחֹבוֹת
מְרַגְּעוֹת מְזַהֵרוֹת
אוֹסְרוֹת מְסַבְּרוֹת
שׁוֹבְרוֹת וְשׁוֹב קוֹשְׁרוֹת
מְתַגְּרְשׁוֹת וְחוֹזְרוֹת.

1

סבתי דבורה פרנסה את המשפחה מבשול סבון ומריטת נוצות.
אבי היה הבן הראשון שילדה אחרי שתי בנות מנמשות
ובנים שמתו בכל מיני מגפות.
שנה שלמה החזיקה אותו בבית עטוף בתוך כרית נוצות
ולא פתחה את החלונות.
אמי טענה תמיד שהוא היה ונשאך מפנק,
גם כאשר שפשוף את תחתוניה על קרש כביסה.
לשם הוכחה היא ספרה שסבתא דבורה הייתה שופכת מיד
את התה בחלב שלא היה לטעמו ומכנה לו תה חדש.
אף פעם לא שמעתי מאבי אף מלה על אמו.

2

אבי חזר אחרי דודתי האמצעית, הרזה והמכשרת
שלמים הייתה אחות ראשית בבית-חולים בנרשה.
היא ובנה ארתור נספו בשואה, כמו שאומרים.
איך פתחה אותו אמי חובבת הממתקים והמבגרת ממנו בשנתים
אינני יודעת בדיוק. לפעמים אני מנסה לנחש.
אחר-כך נתנה לו לחזור אחריה שמנה שנים.
ליד הנהר היה קיוסק של גלידה
והמוכר היה נותן להם תמיד שלש מנות. ולמה לא שתיים?
"כדי לספר לאמא שלך איך אתם מתחלקים", ענה לאבי.

3

סבי מצד אבי היה ידוע בשם "היהודי הישר",
לכן הפקידו בידו את חלוקת הסרטיפיקטים לארץ-ישראל.
סבתי, כאמור, פרנסה את המשפחה מסבון ונוצות.

בתו הבכורה, המנמשת ביותר,
קבלה סרטיפיקט בשנת עשרים ושלוש
ואחרי שנה של רעב, מחלות ורעידת אדמה בארץ
הגרה עם משפחתה לארגנטינה.

בְּנוּ הָאֱהוּב, כִּלְתוּ וְנִכְדוּ חֲכוּ בְּתוֹר עַד שְׁלֹשִׁים וְתִשַׁע
וְכַמְעַט אַחֲרוֹ אֶת הַמוֹעֵד.

4

בְּאַלֶּף תִּשַׁע-מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְתִשַׁע כְּתָבָה סְבִיתִי רִבְקָה, סוֹחֲרֵת עֲשִׂירָה לְשַׁעֲבֹר,
לְאִמִּי הַקְּבוּצָנִיקִית, בְּתֵה הַבְּכוֹרָה: אוֹלֵי בְּדָאֵי שְׁאַעְלָה לְאַרְעָ?
לֹא בְּדָאֵי, כְּתָבָה לָהּ אִמִּי, אִישׁ לֹא יִשְׁרֵת אוֹתָךְ כָּאֵן.
לֹא הִיְתָה חֲרֻטָּה בְּקוֹלָהּ וְלֹא שׁוּם דְּבָר אַחֵר כְּשִׁסְפָּרָה לִי עַל כֵּן.

5

כְּשִׁדְּוֹדְתִי הַצְּעִירָה נְיוּרָה
זֹאת שְׂרָקְמָה וְסִרְגָּה לְפִרְנִסֵּת הַמִּשְׁפָּחָה
כִּי לֹא זָכְתָה כְּבֹר לְהִשְׁכֵּלָה
בְּגִלְל הַמִּצָּב אַחֲרֵי הַמַּהְפָּכָה
יְלֵדָה סוּף סוּף בֵּת אַחֲרֵי שְׁנֵי בָּנִים

הִיא קָרְאָה לָהּ רִבְקָה עַל שֵׁם אִמָּא שְׁלָה
זֹאת שְׁנִסְעָה לְבִדְדָה לְאוֹדֶסָה לְחֹדֶשׁ, לְרַחֵץ בְּיָם הַשְּׁחוֹר,
מִיָּד לְאַחֵר שְׁיִלְדָה אוֹתָהּ, בְּתֵה הַשְּׁלִישִׁית,
אַחֲרֵי הַתִּינוּק יַעֲקֹב שְׁמַת מְדִיזְנֻטְרִיָּה.

6

"כָּאֵן בְּקוֹמָה הַשְּׁנִיָּה" אָמַר הָאִישׁ עִם הַזְּקוּן, וְצַעַד
עֲשָׂרָה אוֹ עֶשְׂרִים צְעָדִים עַל פְּנֵי הַמַּגְרֵשׁ הַגְּדוֹל וְהַשׁוֹמֵם,
הוֹרִי צַעְדוֹ אַחֲרָיו. שֵׁם יִשְׁבּוּ הוֹרִי וּבְכוּ עַל בָּנִים הַיְחִידִים.
אַחֵר כֵּן נִסְעוּ לְמִרְכָּז הָעִיר לְקִנּוּת פְּרָחִים וְשִׁלְט
עִם הַשֵּׁם וְהַמִּשְׁפָּחָה וְהַתְּאָרִיכִים.
וְאֵז הַתְּחִילוּ לְהַסְתַּכֵּל הַצָּדָה וּלְבַרְר:
אִיזָה שִׁלְט וְאִיזָה פְּרָחִים יֵשׁ לְאַחֲרִים.

עַל הַמַּגְרֵשׁ הַהוּא, אֵז קָבַר אַחִים זְמַנִּי,
נִצְבֵּת כִּיּוֹם קָרִית הַמְּמֻשְׁלָה.
הַמִּצָּבָה שֶׁל אַחִי, שְׁאַחֵר-כֵּן עֵבֵר לְהַר הַרְצֵל,
בְּדִיוֹק כְּמוֹ שֶׁל כָּל הָאַחֲרִים.

כְּשֶׁלֶסְתוֹתֶיהָ וְכַפּוֹת יָדֶיהָ כָּבֵר מְלֹאוֹ כְּתָמִים חוֹמִים,
 אַחֲרֵי שְׁנוֹאָשָׁה מְטָפוֹל בְּחוֹלִים
 וּמֵהַדְרָכָה בְּסִרְיַגַּת כּוֹבְעִים
 כְּשֶׁהַתְּבַרֵר שְׁאִין בְּעֶצֶם מֵה לְהַתְגָּאוֹת
 בְּרוֹסִית שְׁלֵמָדָה בְּגַמְנִיָּה
 הַתְחִילָה אִמִּי לְלַמֵּד אֶסְפֶּרְנֵטוֹ.

רק אִז נוֹדַע לִי:
 יַחַד עִם הַדְרָכָה בְּשׁוֹמֵר הַצֶּעִיר
 וְדְבוּרִים עַל שׁוֹפְנֵה־אֹאֵר
 הָאֶסְפֶּרְנֵטוֹ הַסְּעִירָה אוֹתָהּ
 לְפָנַי שְׁבָעִים שָׁנָה וְיֹתֵר, בְּרוֹבְנָה.

עֲכָשׁוֹ הִיא מְדַבֶּרֶת אֶסְפֶּרְנֵטוֹ
 עִם הַמְּלֹאכִים, בְּטוֹחָה
 שְׁכָל הָאֲחֵרִים –
 שְׁמַדְבְּרִים שָׁם רַק יִיֵּדֵשׁ -
 מְקַנְאִים.

" יֵשׁ הַכָּל", הִיָּתָה אִמִּי אוֹמֶרֶת
 כְּשֶׁהֵיִינוּ שׁוֹאֲלִים אִם יֵשׁ
 חֶרֶדֶל, מִשְׁחַת נְעָלִים, רְבֵה.

אֲשֶׁה שְׁמֵנָה, לֹא מֵתֵאֶפֶקֶת, מְגִזִּימָה,
 מֵתֵהֲלֵלֶת בְּהַבְטָחוֹת
 הִיָּתָה אִמִּי.

עֲשֵׂר שָׁנִים לְאַחַר מוֹתָהּ
 בְּלִילָה שְׁנִמְשַׁךְ יְמָמָה
 אָמַר הַדִּיל "יֵשׁ הַכָּל"
 וְאָנִי שְׁמַעְתִּי

אֶת הַחֵלֶב הַמֵּתֵק בְּעֵינַיִם
שֶׁהָיוּ גְדֹלִים וּפְחוּסִים כְּמוֹ שְׂדֵיָהּ.

מתנה

הייתי בת תשע כשהחלטתי לעשות מתנה לאמי ליום הולדתה,
לעשות לבדי ולכן בסתר, משהו שאני יכולה,
משהו שעשיתי לבד, שיעשה לה הפתעה,
שהיה נחמד בעינייה, שיעשה לה קצת שמחה.

בסתר תפרתי ממחטה, מפית אכל, מטלית, משהו שדומה לארנק.
בסתר גזרתי את שמיתת הבבה לפסות בד צבעוני
ותפרתי אותם בתפר מכלב ותפר מסרק שלמדנו.

אמי קבלה מאבי סכה מכסף של "בצלאל",
עשויה חוטי פליגרון, בצורת שני הרים תאומים.
היא הניחה אותם בין שדיה, על השמלה הכחלה.

על המתנה שלי היא אמרה: יותר טוב היה לעשות דבר אחד גדול.
יותר מחמשים שנה נשארתי המומה. לא היה לי מה לענות.
"יותר טוב היה לעשות דבר אחד גדול", הבנתי יותר ויותר.

היא מתה לפני שנים לא רבות בלי שדברתי אתה על זה.
אבל היום נודע לי פתאום שבקרוב אפגוש אותה ואומר:
אמא, זה מה שעשיתי. זה מה שיכלתי.

ממחטה, מפית, מטלית ומשהו שדומה לארנק.

משפט שלמה

בכל כחי יללתי, אחוזת אימה אמתית: תנו
לה את הילוד החי והמת אל תמיתוהו!
תלשתי את שער צמותי, שרטתי בצפרני את לחיי
ודפקתי את מצחי על אריחי רצפת הפתח
לרגלי שלמה המלך המבהל מהצרחות,
מדמעותי, מאגרופי, משגעוני.

עטופה הייתי ברדיד הצמר האדם,
הענקי, בעל הגדילים, של אמי
השכולה. היא ישבה עם שאר ההורים
שהללו באזניה את פשרון המשחק שלי.

Encounter

חמי שְׁהִיהַ חֲתוּם עַל הַ-Encounter
הִיָּה נְחוּשׁ בְּדַעְתּוֹ
לְלַמֵּד אֶת בְּנוֹתֵי הַקְּטָנוֹת
לְשִׁתּוֹת בְּרִנָּדִי.

כֵּן תִּהְיֶי בְּטוֹחָה
שְׁלֹא יִשְׁתַּכְּרוּ בְּקִלּוֹת
כְּשִׁיפְגּוּשׁוּ אֶת הַגִּבֵּר הָרֵאשׁוֹן,
הַבְּטִיחַ לִי, וְהֶעֱלָה עֵשׂוֹן בַּמִּקְטָרֶת.

כְּשִׁגְבֵר אֲנֹלִי אַחַז בְּעֵדִינּוֹת בְּמִרְפְּקֵי
בִּירִידָה מִהַמְדַרְכָּה אֶל מַעְבַר הַחֲצָיָה
פָּקוּ בְּרַכִּי וְרֵאשִׁי הוֹצֵף חֵם מִסִּכּוֹן.
Take care הוא אָמַר,
מְלִים שְׂאִישׁ מַעוֹלָם לֹא אָמַר לִי.

לנכח הלילה השחור

לנכח הלילה השחור
שלף את האלבוים מנדן המדף
ומצא שם את פני היילד שלך.
התבונן היטב בחלקתם,
בפה הפתוח
בעינים הלא-יודעות.

זה צלם נשמתך.
קרא לה בשמה: טוביה או ברכה.
הראה לה תעלול אצבעות.
ספר לה על לכלוכית.
עכשו היא תרצה לבדק אם שעונך מתקתק
ואם הטבעת שלך מתאימה לה.

עכשו היא תסכים שתשא אותה על זרועותיך
ותערסל אותה בעדינות
בדרך אל השער.

מול הים

מול הים הדומם עמדתי זמן מה.
אור השמש הלך ורחק.
בבואתי המדממת השחירה.
הילדים המשחקים על החוף במקשלות
נעשו צעירים יותר ויותר.
עוד מעט תנשב רוח רבה
וסוסים אדמים יתחלו לדהר.

חֲשַׁבְתִּי שְׁהִמּוֹת

חֲשַׁבְתִּי שְׁהִמּוֹת יִתְחִיל מִהַרְגְּלִים,
מִהִסְדָּקִים שְׁבַעֲקֵב הַמִּיבֶּשֶׁ.
אוֹ שִׁבְנֻקְבִים הַתְּחַתּוֹנִים יִכְרֹסֶם הַמָּקֵד
כְּדֵי לְהַשְׁפִּילֵנִי עַד דָּכָא.

לֹא, הִמּוֹת שְׁלִי יָבֵא מִהֲרָאשׁ,
דֵּק כְּמַחְטֵי חֲשֵׁמֶל יִצוּץ פְּתָאם
אֶת תְּאוּמֵי צוּרֵי יְפוּצָץ בְּאַחַת
יַעֲשֶׂה מִלְשׁוֹנֵי אֲבָק.

המוות יראה מקרוב

המֶות יֵרָאֵה מִקְרֹב
כְּמוֹ כְּפוֹת רִגְלִים זְקֵנוֹת מְאֹד
נְפוּחוֹת וְנִקְשׁוֹת
עֲשׂוּיֹת חֲטִיבָה אַחַת שֶׁל עוֹר יָבֵשׁ
מְפוֹרָרוֹת צְפָרְנִים שְׁבוּרוֹת
מְדִיפוֹת רִיחַ רַע.

המֶות יִקְרַב, יִצְוֶה
בְּקוֹל צְרוּד, חֲדָגוֹנִי וְגִבוֹהַ
לֹא שֶׁל גֶּבֶר וְלֹא שֶׁל אִשָּׁה:
אוּלַי אֶת מוֹכְנָה לְגֵרֵב
אוּלַי אֶת מוֹכְנָה לְשֵׁרֶךְ
אוּלַי אֶת מוֹכְנָה לְגִזֵּר.
וְלֹא תִהְיֶה לִי בְּרָחָה.

כשאתה מזדקן

בשאתה מזדקן
האותיות מטשטשות
ואתה שוכח יותר ויותר
דברים שאינם מחברים -
שמות משפחה, מספר הקוד הסודי,
לאן התפונת ולמה,
ומי זה ה'ה' שהאיר וקורא
בקול רך רק לך.

סונט הגימלאות

כְּשֶׁאֲצַא מֵהַחַיִּים לְגַמְלָאוֹת
וְלֹא אֶהְיֶה חַיֵּב דְּבָר
וְלֹא אֶהְיֶה נְחוּץ כָּבֶר
לְיֵלְדִים לְנִכְדִים וְלְנִכְדוֹת

שָׂאוּ אוֹתִי לְשֵׁם לְגַ'בְּלָאוֹת
עִם שְׁנֵי כְּרִיכִים וְשְׁמוּרֵי בָּשָׂר
אֵלֶיךָ מִיָּם אֶל יָם בְּשִׁבִיל הַלֵּא יִשְׂרָאֵל
בְּלִי לְנוּחַ בְּיָמִים וּבְלִילוֹת

מוֹצֵף זַעַה קוֹפֵא בְּקוֹר
רוֹאֶה מֵהַתְּבוּרָה אֶת הַבְּרִכּוֹת
רוֹאֶה אֶת הַיַּרְדֵּן שְׁלִי יֶרֶק-אֶפֶר

רוֹאֶה אֶת הַכְּנֶרֶת חֲלֻקָּה מֵאֵד
כְּמוֹ עֵין עֲצוּמָה יוֹדַעַת כֹּל
רוֹאֶה אֶת עַמְקֵי זְרַעְעָל שְׁטוּף אוֹר

זה כמו המורד לירדן

לנעמי שמר

זה כמו המורד לירדן
מלא נוריות ודם המפכים המון.
והמורה אינה. והילדים אינם.
אני לבד. כאן יש רק אין.
זה כמו המורד לירדן.

זה כמו באומקה
בטן אל בטן
עם אחי הגדול
אני טסה מעל הירדן
ולא מגיעה לעולם.
זה כמו באומקה.

זה כמו המושבה
שם נגור.
מגיעים אחרי בית הקברות.
הכל שם כפול: יש עוד ועוד
לולים ורפתות. כמעט לכלם.
מאד לא ברור.
זה כמו המושבה שם נגור.

כי הנפֿש

כי הנפֿש היא
אָחותי הקטנה.
בְּחִיקִי, עַל הַדָּשָׁא
יוֹשֶׁבֶת לְרֹגַע, צוֹחֶקֶת,
רוֹצָה לְשַׁחֵק, מְרַגֶּזָה,
רוֹצָה לְהַפְרִיעַ
לא יְשָׁנָה.

כי הנפֿש היא אָחותי
חסרת המנוח.
היא לא מסתַדֶּרֶת לְבֵד.

(אפיטף מס. 1 בהלא עמ' 51)

פ'ה נטמנה אשה סוררת.
”צריך לשבר אותה”,
ביום הורים אמר לאמא המורה
נגדו בת עשר ארגנה שביתת כתה.

באפן עקרוני עשתה להפך
ולא חשוב ממה.
בגיל עשרים נשאה ותכף
הפיקה משפחה חמה

מדי. כל-כך לוקטת
שהתפוצצה לה בידים.
”את לא היית צריכה ללדת

ילדים”, בקול של אשמדאי
אמר לה בעלה. נשבר
אצלה כמעט הכל. השיר נותר.

אפיטף מס. 3

פֹּה נִטְמָנָה אִשָּׁה שְׁלֹכְלָם
תִּקְנָה שְׂגִיאוֹת לְשׁוֹן
וּמַגִּיל עֶשֶׂר עַד זְקֵנָה
תִּקְנָה אֶת הָעוֹלָם

בְּלִי נֶשֶׁק מוֹל כָּל סִכְנָה
הַסְמִיקוּ לְחַיֵּיהָ וְכַמְשׁוּ
וּמְשׁוּם מָה הָיָה חַיֵּיהָ
מְשַׁבְּשִׁים בְּלִי תִקְנָה.

בְּהַצְלָחָה הִיתָה נוֹקֵבֶת
כָּל הָר וְכָל צֶל הָר שֶׁבְדִרְפָּה נִקְרָה.
כָּל גִּבּוֹר שֶׁפָּגְשָׁה הִיתָה אוֹהֶבֶת
ל חֶבֶק , וּבְחִיקוֹ לְבַפּוֹת מְרָה.

אולי למות לרגע

אולי למות לרגע
או אפלו ליום שלם של צם עד עלפון
או שבועה ימים להקבר בחשכה
להתפורר לאבק, להיות בץ
לשכב מרטטשת על הכביש האדיש
המרוח מחית של דם ומח מרטק

אבל אחר כך לקום חלקה,
עם לחיים ועינים עגולות
נוצצות ברצינות זכה
של ילדה בת עשרים
שרוצה רק להיות אמא.

מראה מהמטוס

מהמטוס השרוי בטאי-צ'י
עָדְרִי בְּהִמּוֹת לְבָנוֹת שְׁקוּפּוֹת
מלחכות את מְרֵעָה האֲחֻלְמָה
נזכרות בין לעיסה ללעיסה
לשמוע את שירת המלאכים.

לשמש

לליאורה אחותי

את המסירה שמיכת חשך
מאירה כל פנים
מחממת לי בלב
חלב לביאה

את שמש בקר בוקת
בתסוקת זהב קצרה
נוסעת עם רח בגן החור
במרכבת האור
לקנות לו טבעת
ולהפך אור מאור.

הנה גם אני אמשך לי ממך הבקר
קרן אחת דקה ומתוקה,
נשיקת ידידות.

גשם בגינה

כְּשֶׁבִגְנָה נִהְיָה פִתְאֹם גֶשֶׁם
הַיּוֹנָה הַשְּׂמֵנָה עוֹמְדַת בּוֹהָה
כְּמוֹ פֶרֶה בְשֵׂדָה, כְּמוֹ יִלְדָה גְבוּנָה,
וְאֵלֶּי הַסְנָאִי קוֹפֵץ עַל מְשׁוֹכַת הַטְּפוֹת
מוֹצֵא אֶת הָאֵגוֹז שְׁלוֹ וְנִזְהָר.
מִיֶּשֶׁהוּ מְצִיץ בְּנוֹ בְּכֹל מִיַּי עֵינָיִם
וְלוֹחֵשׁ מִשָּׂהוּ חָשׁוּב.

עָרַב שֶׁבֶת שְׁעָה לִפְנֵי הַשְּׁקִיעָה חוֹף הַיָּם יָפָה
לְבַרְיָאוֹת, לְכָל־בָּיִם נִרְגָּשִׁים, לְצַעֲדָה נִמְרָצָת
עַל הַחוּל הַבוֹהֵק מִלַּחוֹת.
יַחַד זִוְגוֹת וְזִוְנוֹת מְחַלְיָקִים עַל הַחוּל הַחֶלֶק,
וְגַם מִתְעַמֵּל בְּתִלְבָּשֵׁת צְלִילָה אֲדָמָה, קָרַח כָּלוּ,
מִפְּלִיא לְהַפְגִּין גְּמִישוֹת בְּפִרְקֵי אֲגָרוֹפִיו.
אִישׁ נוֹשֵׂא שְׁקִית נִילוֹן חוֹזֵר מִהַשּׁוּק עִם
קִילוֹ תַפּוּזִים בְּחֻנָּם.

עִם הַגֵּב לְכָל אֱלֹה הַמְרָאוֹת
עוֹמֵד אִישׁ נִכְה, עִם קַב.
גָּבַר נְמוֹךְ וּמְכַעַר
מִמֶּשׁ עַל הַמִּים, מִמֶּשׁ עַל הַקּוֹ.
רֵאשׁוֹ הַשְּׁחֹר מִפְּשָׁל בְּמִקְצַת לְאַחוֹר,
וְהוּא שָׂר בְּמֵלֵא הַרְיָאוֹת.
טוֹרִיאָדוֹר.

כשאני בחליל

ליעל ולמיכאל

כְּשֶׁאֲנִי בְּחַלִּיל אֲנִי חַתּוּנָה
מְפַלְמֶת חֶפֶה זְהֵבָה וּכְחֵלָה
יֵשׁ בְּתוֹכִי חֶתָן וְכֵלָה
וַיֵּשׁ פְּמִלִּית הַתְּרַגְּשׁוֹת הַגּוּנָה

שׁוֹכַחַת לְפַל אֲנִי מֵהֶלְכֶת
בְּקֶצֶב אֵיטִי לְהַפְּלִיא
פֶּה אֶל פֶּה אֲנִי וְחַלִּיל
מְצַיְצִים עַל עֵץ אֲזַדְרֶכֶת.

וַיֵּשׁ בִּי חֵיוֹן וַיֵּשׁ בִּי צְחוּקִים
גַּם מֵתוֹךְ בִּישׁוּנוֹת גַּם לְשֵׁם רְאֹנָה
וַיֵּשׁ נְמוּסִים וְטִקְסִים עֲתִיקִים

וְחוֹזְרִים אֵלַי כָּל הַמְּתִים בְּמִשׁוּבָה
וְסִבְתוֹת וְדוּדִים אֲבוּדִים מִתְּנַשְׁקִים
וְכֻלָּם מְלֵאִים אֶהְבֶּה.

הַעֵט וְהַמְכַחֵל

הַעֵט שֶׁל הָעֵלְבוֹן חֶזֶק
בְּהִרְבֵּה מִמְכַחֵל הָעֵנֵג.
קוֹלוֹ הֶחָד חוֹתֵךְ אֶת הַמֶּפֶה
בְּזוּיּוֹת דּוֹקְרוֹת שֶׁל זָכְרוֹן.

מְכַחֵל הָעֵנֵג מְשַׁיֵּט בְּאַגָּם לֹא נִגְמַר
בֵּין אֵיִם שָׂרִים אֶלְטוֹ וְסוֹפְרוֹן,
מִתְנוֹעֵעַ בְּקִלּוֹת שֶׁל יֶלֶד רֵץ עַל הַסֶּפֶן
מוֹרַח שְׂכָבוֹת אֶקוֹרֵל מְעַגְלוֹת,
כְּמַעַט שְׂקוּפּוֹת, עֲלוּלוֹת מְחַר לְדָהוֹת.
מְצִיר מֶפֶה שֶׁל אֶרֶץ אַחֲרֵת.

בולבול מתבגר

בְּלוּל מִתְבַּגֵּר, צָהֵב שֵׁת,
נָקָר בְּחֶפְזוֹ בְּדַבְּדָבָן הַיָּחִיד שֶׁהִבְשִׁיל מוּל חֲלוּנֵי,
שָׂאֵל, הַתְּלוּנָן וְלִשְׁלֵשׁ,

בְּלִי שִׁיּוּכֵל אִי-פֶעַם לְהוֹדֵעַ
אֶל סַחְרָחוּרוֹת הַלְבָן הַמְרַעִישׁ

אֶל זִלְעָפוֹת הַחֲמִסִּין
שֶׁחֲמַס אֶת הַפְּרִיחָה
בְּשַׁעָה אַחַת שֶׁל אָבִיב.

אִוִי דְבַדְבָן נְגוּס, מְכַרְכֵּם, פְּגוּם,
אִוִי בְּלוּל שְׁלִי מְלֵא שְׂאֵלוֹת.

בְּמִטָּה שְׁחוּרָה

בְּמִטָּה שְׁחוּרָה
צָף עַל נְהַר הַשָּׁנָה
מְצַאֲתִי אֶת אָחִי,
צוֹאֲרוֹ מְנַתַּח
עַפְעָפִי קְפוּאוֹת –
אָחִי הַגְּדוֹל, הַיְחִיד,
יוֹנֵק שְׂדֵי אֲמִי,
מְרַכִּיבִי עַל כְּתָפָיו,
הַמְצִיר לִי מִפֶּת כּוֹכְבִים
עַל אֶבֶק הַנֶּגֶב.
שֵׁם עַל נְהַר הַשָּׁנָה הַשְּׁחוּר
צוֹאֲרוֹ מְנַתַּח
עַפְעָפִי קְפוּאוֹת
שֵׁם בְּמִבּוֹשָׁיו מִשְׁשֵׁתִי מֵאֵד
שֵׁם שֶׁבַּ וְהַלֵּךְ הַחֲלֻקְתִּי
אֶת אֲבָרוֹ הַלְבָן-אֶפְרָר.
אֶת כָּל אֲהַבְתִּי לוֹ נִגְנַתִּי
עַל מִיתַר הַחַיִּים הַרְפוּי
לְשֵׁתִי אֶת לֶחֶם הַחַיִּים הָאֲמֵלֵל,
הַתְּפַלְלֵתִי עָלָיו אֶת הַתְּפִלָּה הָאֶחָת בְּעוֹלָם:
הַתְּעַנֵּג! אָחִי נְחֻמְדִּי, הַתְּעַנֵּג נָא!
בֵּין יְרֵכֵי פֶרַח הַמִּטָּה הַמֵּת.

לְיָדַיִם

יָדַיִם שֶׁל בְּנֵי אָדָם, לְבָנוֹת, חוֹמוֹת, מְנַמְשׁוֹת,
יָדַיִם שֶׁל בְּנֵי אָדָם מְגַשְׁשׁוֹת בַּחֶשֶׁךְ, חוֹפְנוֹת אֶת הַדָּבָר,
נְאֻחָזוֹת, מוֹנְחוֹת בְּחֵרִיץ שֶׁבֵּין הַשָּׂדִיִּים,
נִקְפְּצוֹת, סוֹטְרוֹת, תּוֹלְשׁוֹת שְׁעָרוֹת, שׁוֹרְטוֹת לְחַיִּים
מְדַפְדְּפוֹת, בּוֹחֲשׁוֹת, קוֹצְצוֹת בְּצֶל, מְכַפְתְּרוֹת אֶת הַצִּפִּית שֶׁל הַשְּׁמִיכָה,
מְמַלְאוֹת יוֹנִים בְּבֶשֶׂר וְאֶרֶז עִם צְנוּבָרִים
מְחַבְּרוֹת חוֹטֵי חֶשְׁמֶל וְצִ'פִּים שֶׁל מְחַשְׁבִּים
טוֹרְקוֹת דְּלֵתוֹת וּמֵיד פּוֹתְחוֹת אוֹתָן שׁוֹב כְּדֵי לְהַפְּסֵם
אוֹחֲזוֹת סִבִּין, בְּקִבּוּק בְּשֵׁם, חֲתוּל, מְבַחְנָה,
אֲגָדֵל זְעִיר שֶׁל תֵּינוֹק שֶׁרֶק נוֹלַד, שְׁקוֹף כְּבֻטָּן שֶׁל גּוֹזֵל
וְאֲגָדֵל עֲנָקִי שֶׁל אָבִיו, כְּרִסְתָּן כְּצִנּוֹן מְקַמֵּט,
אֲצַבְּעוֹת נְבוֹנוֹת וְטַפְשׁוֹת, רְגִישׁוֹת וְגַלְמִיּוֹת,
רְכוֹת כְּלַחַיִּים, מְחַסְפְּסוֹת כְּפַמְפִּיָּה, שְׁקוּפּוֹת בְּאוֹר, חֶסְרוֹת-אוֹנִים,
נִפְשָׁקוֹת לְאַחַר נֶצְחוֹן בְּמִשְׁחַק כְּדוֹרְגָל אוֹ לְשֵׁם בְּרֶכֶת כְּהַנִּים
אֲצַבְּעוֹת נוֹגְעוֹת בְּפִטְמָה, בְּלֶהֱבֵת נֵר, בְּמִשׁוֹשֵׁי חֲלֹזוֹן,
בְּמִיתְרֵי וִיּוֹלָה, מְהַדְקוֹת קְצוּוֹת בְּצַק שֶׁל כְּסִנֵּי בֶשֶׂר,
קוֹלְעוֹת צְמוֹת, מְקַלִּידוֹת, קוֹרְאוֹת כְּתַב בְּרִיל,
רוֹכְסוֹת אֲבָזִים שֶׁל חֲזִיָּה, מְתַקְנוֹת אֶת מְעַרְכֵת הַבִּיּוֹב,
עוֹצְרוֹת טְרַמֵּף, מְחַבְּקוֹת כְּתָף
צוֹבְעוֹת סַפְסֵל גְּנָה שְׁצַבְּעוּ הַתְּקַלֵּף בַּחֶרֶף,
מְגוֹנְנוֹת עַל אֵשׁ הַסְגְרִיָּה מְהָרוּחַ כְּאֵלוֹ בּוֹנוֹת לֵה בֵּית קֶטָן,
וְאַחַר כֵּן מְשַׁלְּכוֹת אוֹתָהּ וּמוֹעֲכוֹת בְּכַח אֶת הַבְּדֵל,
מְסַלְקוֹת בְּגַנְדְרָנוֹת מְהַמְצָח הַמְתַקְרַח קוֹוֹצַת שְׁעַר סוֹטָה,
מְתַקְנוֹת שְׁגִיאוֹת בְּעֵט אָדָם אוֹ בְּעַפְרוֹן מְחַדֵּד
נְמַחְצוֹת בְּדֵלֶת שֶׁל מְכוֹנִית, מְנַתְחוֹת (בְּכַפְפוֹת!)
אֶת חוֹלִיּוֹת הַגֵּב, הַעוֹרְקִים, הַעֵינִים, מְעָרוֹת הָאֵף,
מְתַקְנוֹת שְׁעוֹנִים שׁוֹיֻצְרִיִּים, כּוֹתְבוֹת סֵפֶר תּוֹרָה עַל בִּיצָה,
תּוֹקְעוֹת מְחֻסִּים סִינִיּוֹת בְּשֶׁרֶשׁ הָאֵף וּמְאַחֲרֵי הָאֵזָן
מְלַטְפוֹת, הֵה, מְלַטְפוֹת וּמְלַטְפוֹת אֶת הַכְּתָפִים,
אֶת הַזְרוּעוֹת, אֶת הַשְּׁעָר הַבוֹכָה, אֶת הַיְרֻכִים הַצּוֹחֲקוֹת,
יָדַיִם, יָדַיִם מוֹשְׁטוֹת לְשֵׁם הַכְּרוֹת אוֹ כְּדֵי שְׁיַקְחוּ אוֹתָן עַל הַיָּדַיִם,
מוֹנְחוֹת מִתַּחַת לַיָּתֶךְ לְשֵׁם שְׁבוּעָה, נְצַמְדוֹת לְחֻזָּה כְּסִמּוֹן שֶׁל תּוֹדָה,
כֹּף יָד שֶׁל אִשָּׁה צְעִירָה, בְּלוֹנְדִינִית, שְׁיִשְׁבָּה מוֹלֵי וְחַכְתָּה

בְּחֹדֶר מִיּוֹן, כַּף יָדָה נִפְרָשָׁה עַל פְּנֵי שֶׁל בַּחֹר שְׁחוּם,
וְאַחֲר־כֵּן, בְּלִטּוֹף, כְּאֵלּוּ קִטְפָה אֶת קִלְסִתָּרוֹ,
הַגִּישָׁה אֶת קִצּוֹת אֲצָבְעוֹתֶיהָ הַקְּמוּצוֹת אֶל פִּיהָ
וְנִשְׁקָה אוֹתָן, הַיָּדִים הָאֵלֶּה שֶׁהֵלְכוּ לִי לְאִבּוֹד
וְאֲנִי כָל הַזְּמַן מְחַפֵּשֶׁת אוֹתָן.

לאצבע

תברכי, אצבע לא-נראית,

אצבע גדולה שתינוק מחזיק בה

לפני שהוא רואה הורים ואור.

תברכי שבחרת בנו להוציאנו

מאפלת הלילה של הפחת

מצפוני חתולים מנקרי עינים

ממכונות מועכות רקבון

שהנחת אותנו על שלחן ערוך

והחלקת את הנפש

עד שתתישר,

עד שתבהק,

עד שתשמיע צליל דק

של ניר כסף ברוח.

של מי את, אצבע לא-מכרת?

מתי סמנת את הגבול

בין עלבון להבנה?

מתי צירת את הדרכים

על החמר של העולם?

מתי גוללת את מגלת הארץ

ולמדת אותנו לקרא בה

אות אחרות אות?

הרי רק אחרונך, הנעלמת,

אנו הולכים, רצים,

נוסעים, טסים באויר

בעינים עצומות.

מרובעת

ערוֹת מוֹזְרָה זָרְחָה בְּאֶמְצַע הַלֵּלָה
עַל הַתְּקָרָה וְעַלִּי בְּמִיטָה הַרִיקָה
שְׁנֵהִיתִי פְתָאִם קָלָה כְּמוֹ שְׂרִיקָה
פְּתוּחָה כְּמוֹ שְׁעָר.

נְהִיתִי כָּל-כֶּךָ מְרַקְעֵת. כָּל-כֶּךָ מְרַבָּה.
מְרַבְּעֵת לְגַמְרִי, כְּמוֹ הַתְּקָרָה
כְּמוֹ הַנִּיר הַנִּכְתָּב. כָּל-כֶּךָ מְאִירָה.

זָרֵם שֶׁל חֶלֶב

זָרֵם שֶׁל חֶלֶב לֹהֵט מִכָּה כְּבָרֵךְ בְּשׂוֹדֵי הָאִשָּׁה
כִּשְׁהִיא נִזְכָּרֶת בְּתִינּוֹק שְׁלָה.
חֶלְצֵי הַגָּבֶר נִטְעָנִים בְּזִקּוּקִים צְבָעוֹנִיִּים
כִּשְׁהוּא חוֹשֵׁב עַל אֲהוּבָתוֹ.

עֲכָשׁוּ הַשָּׁמַיִם מִתְקַדְרִים
וּמִשְׁמִיעִים רַעַם עָמוֹם.
אֲנִי חוֹשֶׁבֶת עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ.

כְּשֶׁאַתָּה שׁוֹהָה כָּאֵן

לטוביה

כְּשֶׁאַתָּה שׁוֹהָה כָּאֵן
אֲנִי שׁוֹקֵלֶת פְּחוֹת.
כְּשֶׁאַתָּה אוֹכֵל אֶתִּי
יוֹתֵר טְעִים לִי הַתּוֹת וְהַתִּירָס.
כְּשֶׁאַתָּה בָּא אֶצְלִי
צְלִילִי מוֹצֵרֵט בְּרִדְיוֹ
בְּלִי הַפְּרָעוֹת
וּבְיוֹם שְׂשִׁי הַשּׁוֹק הַמְּסֻכָּן
צוֹעֵק צוֹחֵק מְפַהֵק
בוֹהֵק בְּשִׁמְשׁ
כְּמוֹ יִרְיעָה עַל אֲגָם
כְּשֶׁאַתָּה שׁוֹהָה כָּאֵן.

בלי הרבה דיבורים

בלי הרבה דיבורים השתטחת והשתחלת
אל מתחת לסבך המיבש
הסתום עשרות שנים לשמש,
ממנו בקעה הללה
שלא רציתי לשמע כל הלילה.
ומה הוצאת לי מהבתוכי?
חתלתול שחר בן שבע,
צורח בכל כחו הזעיר
על הלע הנוהם של החשך
נוגע בגיד הנשה של החשך
בכל מאדו העור רוצה, רוצה רוצה.
בלי דיבור, בכף יד רכה ויודעת
הושטת לי אותו והסתכלת ישר
על עיני ועל גופי.
ואני לקחתי.

הביסקוס

הביסקוס מקסים!
החרדת את רוחי
בממדך המדהימים
בארגון המבהיק, המאים, הצוחק
של שפתותיך.

מפאר נצבת לעמתי
עמוד תפרכת קטיפה
אפל, נפלא, מבלבל את הלילה.
בלי מלים אמרת:
תני לי, תני לי
את שלי.

הוי הביסקוס,
שלחת בי בערה.
מה שלי? מה שלך?
ומי העצים למדורה?

בסגנון הבארוק

כְּשֶׁתְּשִׂים אֶת הָאֶצְלִי שְׁלֶךְ אֶצְלִי
וְאֵת שְׁלִי תִסְכְּבִים לְךָ לְקַחַת,
כְּשִׂיּוֹם אֶחָד תִּגּוֹר בְּתוֹךְ כְּלִי
וּלְעֵינֵינוּ יַעֲלֶם לוֹ הָאֶצְלִי

שְׁלֶךְ וְגַם שְׁלִי יֵצֵא מִהֲנִסְחָה
וְרַק כְּמוֹ קֶשֶׁת עַל הָרִים זָרִים
עַל שְׁנֵינוּ יִבְנֶה פְתָאִם אֶצְלָנוּ -
תִּהְיֶה שְׁלִי וְגַם אֲנִי אֶהְיֶה שְׁלֶךְ.

יעקב

יעקב

כל הזמן בא לי לנגוע בך
כל הזמן בא לי לעגוב עליך
כל הזמן בא לי עליך.

יעקב

איזה טוב אתה עושה לי
איזה ענג כואב, קורע,
מוציא ממני זעקות
של אשר רטב.

יעקב

אני כל הזמן קוראת לך

אני כאן קרוב גונעת משתגעת
בא מהר לאהב אותי
בא אלי בקרוב.

בִּידָן אֶפְקִיד רוּחִי

בִּידָן אֶפְקִיד רוּחִי
אֲחִזַּת תְּמָהוֹן
כְּמוֹ עֵינַיִם שֶׁל קִרְפָּדָה
דְּבִיקָה וְנוֹשְׁמַת מִהַבָּטָן
פַּעַם מִתְנַפַּחַת פַּעַם נְמוּגָה
בְּחֹשֶׁךְ הַגְּחָלִילִי פְתָאִם נִשְׂאֵת
בֵּין כַּפּוֹת יָדָיו שֶׁל יָלֵד
מְחִזְקוֹת אֶת לְבוֹ הַפּוֹעֵם
לְעֵינַי אִמּוֹ הַמְזַעְזַעַת.

שאו ראשיכם

שאו ראשיכם שערי הנפש
הנופלת, ההרוסה

ויבא בם חתול
לחפש כרית או שטיח.
ויבא בם כלבלב
מלא סקרניות, לרחרח.
שממית ודרדה ושקופה
תתרוצץ על הקיר כברק
מסמיקה, כי
עכבר אבירי בקש את ידה
לשוא.

בצמרת הקקיון
מסתתר שרקק יפהפה
שורק וחדל.

עלה מפלס הכנרת

עלה מפלס הכנרת
והוא ממשיך ועולה וממלא ומנחם
את החסר שהיה מצטבר שם במשך שנים
והיה ממית את הדגה ואת כל חי הארץ
מועך את נגינת הכנור הכחל
ממרר את לחותינו.

עלה מפלס הכנרת!
רציתי לצעק, לספר שישמעו כלם
וראיתי שאי-אפשר באימיל לחול
ולא בשום שפה אחרת.

עלה מפלס הכנרת שלנו.
?רד המון הגשם שלנו
גשם ששפת אמו היא עברית.

מתי לראשונה רחצתם בכנרת?
אני בגיל חמש, חשופת גוף ונפש,
חלוקי אבנים חלקות וקשות
עדין מכשילות את כפות רגלי
המגששות למצא יציבות.

לאור ירח צהב כפרח צבר
שחינו לרוחה במימי אהבותינו
אחרי יום עבודה מגיס נוטף זעה.

בשקיפות של הרי הגולן -
צעיפי אהלמה סגלים-נרדרדים -
הבטנו ולא האמנו.

ואחר מרכב דוהר על הקר
חיקה הזוהר התרחק, מיתר.

שנים גססה לעינינו
כמו ילדה מתבגרת
ממאנת לחיות בגללנו,
הורים נעדרים.

והנה השנה
פניה הולכים ומלאים.
שמונה נוספה
בבת עין שלנו
היום לחה משמחה.

עכשו

עכשו אני אגם
רגוע, שקוף.

צלולים
יורדים דגי לאט
בצל הסוף.

פעם חמרו גלי, פניהם הוריקו,
הכו בחוף ואת עצמם הכו וצעקו
עד שהפסיקו.

	סדר השירים
5	תביטי
6	שם ישבתי
7	כשאני נשארת לבד
8	קינה
9	נעורים
	10 מה מטמא
11	התנים
12	פה
13	כח
14	תהיה לנו מדינה
16	שמות
17	דיאלוג
18	הוי, ארצי
19	עוד לא עלינו
20	שני שירי ערב שבת
22	דיוקן
23	בני שלושים פלוס
24	אהבות
25	בבריכה
26	מתנות
27	כלבת אטליזים
28	אם אתה מצליח לזכור
30	שיר הגרושה
31	תשתקי
32	צלחת
33	בים שלך
34	תינוק
35	האב
36	פזמון
37	פלפונים
38	קצת היסטוריה משפחתית
42	מתנה
43	משפט שלמה
44	Encounter
45	לנוכח הלילה השחור

46	מול הים
47	חשבתי שהמוות
48	המות ייראה מקרוב
49	כשאתה מזדקן
50	סונט הגמלאות
51	זה כמו המורד לירדן
52	כי הנפש
53	* אפיטף מס. 2
54	אפיטף מס. 3
55	אולי למות לרגע
56	מראה מהמטוס
57	לשמש
59	גשם בגינה
60	כשאני בחליל
61	העט והמכחול
62	בולבול
63	במיטה שחורה
64	ידיים
66	לאצבע
67	מרובעת
68	זרם של חלב
69	כשאתה שוהה כאן
70	בלי הרבה דיבורים
71	היביסקוס
72	בסגנון הבארוק
73	בסגנון מזרחי
74	הדם של ישו
75	בידך אפקיד רוחי
76	שאו ראשיכם
77	עכשו
78	עלה מפלס הכינרת

